

انرژی، کانون اصلی مذاکرات اروپا با اوپک

گروه تحلیل و تفسیر

هفتمین نشست مشترک اتحادیه اروپا و سازمان کشورهای صادرکننده نفت خام، اوپک موسوم به گفت‌وگوی انرژی اواخر ژوئن در بروکسل برگزار شد. این نشست در واقع تأکیدی بر اهمیت این سازمان در تأمین نفت اروپا بود. محورهای اصلی هفتمین نشست کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و اتحادیه اروپا، امنیت انرژی، فناوری‌های انرژی و تقاضای رو به رشد جهانی به نفت و گاز بود. در حال حاضر اروپا روزانه بین پنج تا هفت میلیون بشکه نفت مصرفی خود را از اوپک خریداری می‌کند، اما نیاز روزافزون اقتصاد این قاره به سوخت تولیدی اوپک، کشورهای اروپایی را وادار می‌سازد هر چند وقت یکبار نشست مشترکی با این کارتل عظیم نفتی داشته باشند. هفتمین نشست مشترک اروپا و اوپک در شرایطی برگزار شد که اروپایی‌ها همچنان برای تأمین انرژی مورد نیازشان به مواعی مواجهه هستند که آخرین آن مناقشه بلاروس با روسیه بر سر انتقال گاز به اروپا بود. گرچه این مناقشه پایان خوشی داشت، اما شواهد نشان می‌دهد با توجه به اینکه اروپا ۸۲ درصد نفت مصرفی خود را وارد می‌کند، بنابراین نیاز به گفت‌وگوی دائمی با اوپک همیشه برای اتحادیه اروپا یک اولویت بوده است. گونتر اوتینگر کمیسر انرژی اتحادیه اروپا، پل مکنت رئیس جدید شورای انرژی اتحادیه اروپا و آلونسو گونزالز فینات مشاور ویژه انرژی اتحادیه اروپا اعضای برجسته هیئت اتحادیه اروپا در این نشست بودند و از طرف اوپک نیز ویلسون پاستور موریس رئیس کنفرانس اوپک و وزیر انرژی‌های فسیلی اکوادور، مسعود میر کاظمی معاون رئیس کنفرانس اوپک و وزیر نفت ایران و عبدالله سالم البدری دبیر کل این سازمان شرکت کرده بودند.

گونتر اوتینگر، کمیسر انرژی اروپا بعد از پایان این نشست گفت، انرژی کانون اصلی مشارکت اروپا با اوپک است و در نشست بروکسل درباره عرضه و تقاضا و سرمایه‌گذاری به طور ویژه گفت‌وگو شد. بیست و هفت کشور اروپایی علاوه بر این ۵۷ درصد گاز مصرفی خود را از واردات تأمین می‌کنند و به نوعی با این میزان مصرف به بزرگترین واردکننده انرژی تبدیل شده است.

در این نشست بحث‌ها به سمت مشکلات اقتصادی اروپا کشانده و اعلام شد با توجه به شرایط موجود، این اتحادیه از اوپک می‌خواهد تصمیم‌گیری درباره افزایش قیمت‌ها و یا کاهش عرضه را به زمان مناسب‌تری مؤکول کند. شرکت‌کنندگان در این نشست خاطر نشان کردند که نشأت امسال در بحبوحه تداوم مشکلات مالی و نیز نگرانی‌های اقتصادی برگزار شده است. با این حال نشانه‌هایی مبنی بر خروج اقتصاد جهانی از بحران به چشم می‌خورد با این حال این روند در مناطق مختلف شبیه به هم نیست. طرف‌های شرکت‌کننده همچنین خاطر نشان کردند که این بحران اثرات شدیدی بر کشورهای عضو هر دو طرف گفت‌وگو داشته است.

این نشست بر نقش مهم گفت‌وگو میان اوپک و اتحادیه اروپا در تسهیل تبادلات میان دو طرف برای کمک به برقراری ثبات در بازار که به نفع هم تولیدکنندگان و هم مصرف‌کنندگان است، تأکید داشت. هفتمین دور گفت‌وگوهای اوپک و اتحادیه اروپا همچنین با فاصله زمانی کم از دوازدهمین مجمع بین‌المللی انرژی در کنکان مکزیک برگزار شد و شرکت‌کنندگان در این نشست به طور کامل از دستاوردهای

نشست که در ماه مارس ۲۰۱۰ برگزار شد، حمایت کردند.

گونتر اوتینگر کمیسر انرژی اتحادیه اروپا در سخنرانی افتتاحیه خود در این نشست بر لزوم واکنش مناسب اتحادیه اروپا به نگرانی شهروندان اروپایی درباره حفاری‌های نفتی در سواحل این منطقه که در پی فاجعه نشست نفت در خلیج مکزیک ایجاد شده است تأکید کرد. نشست نفت در خلیج مکزیک به طور حتم موجب شدیدترین بحران نفتی در آمریکا شده است و موجب از بین رفتن میزان زیادی نفت خام و نیز آسیب زیست‌محیطی به آبها و مناطق ساحلی این کشور شده است. سالم البدری نیز در سخنرانی افتتاحیه خود در این نشست بر طرح‌های جاری سرمایه‌گذاری اعضای اوپک در بخش‌های پایین دستی و بالادستی صنعت نفت این کشور به رغم اختلالات و بلاتکلیفی‌های ناشی از بی‌ثباتی بهای نفت تأکید کرد. وی گفت در صنعتی که نیاز به سرمایه‌گذاری‌ها بسیار بالا دارد و زمان‌های بهره‌برداری آن نیز بسیار طولانی است، با ثبات بودن بازار و سیاست‌های قابل پیش‌بینی انرژی برای پیگیری سرمایه‌گذاری‌ها از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است. همچنین تنظیم استراتژی‌های سرمایه‌گذاری و نیز اختصاص منابع مالی برای توسعه ظرفیت‌ها از اهمیت فوق‌العاده‌ای برخوردار است. وی بر نقش اساسی فناوری در چالش‌های زیست‌محیطی به ویژه ظرفیت استحصال و ذخیره‌سازی سوخت‌های کربنی تأکید کرد و گفت با این حال نیروی انسانی ماهر پیش نیاز اصلی فناوری‌های پیشرفته است. هفتمین نشست اوپک و اتحادیه اروپا طی سه جلسه کاری برگزار شد که نخستین جلسه شامل ارائه سیاست‌های اخیر کمیسیون اروپا برای دستیابی به سه

معرفی کتاب

تحلیل تاریخی خطوط لوله نفت و گاز

مترجمان مریم پاژنگ و مجید محمدی حسین آبادی،

عنوان اصلی کتاب Pipelines: Flowing oil and crude politics, 2008

▲ نویسنده: رافائل کاندیوتی با مقدمه مهندس غلامحسین نوذری، ناشر: مؤسسه مطالعات انرژی، ۱۳۸۸ در ۸ فصل و ۲۳۹ صفحه.

از دهه ۱۹۳۰ که فناوری خط لوله به بشر امکان انتقال گاز طبیعی را در حجم قابل توجه می‌داد، این انرژی پاک به عنوان رقیب اصلی نفت وارد میدان شد و با افزایش تقاضا میزان تولید آن نیز روند صعودی به خود گرفت.

رشد ۷۰ درصدی تولید گاز طبیعی طی ۳۰ سال اخیر حاکی از اهمیت روزافزون و ارتباط آن با امنیت ملی و توسعه پایدار کشورهای جهان می‌باشد. امروزه تولید و ترانزیت گاز طبیعی در روابط خارجی کشورهای جهان تعاریف جدید پیدا کرده و گفتمان غالب دیپلماسی انرژی کشورها با محوریت گاز طبیعی دنبال می‌شود.

به طور خلاصه می‌توان گفت فرآیند اکتشاف نفت و گاز در کشورهای سرشار از منابع اختلافات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی را ایجاد می‌کند. در این کتاب به عوامل اصلی چون بحث نظامی‌گری و تأثیر کاملاً مخرب آن بر جوامع محلی که می‌خواهند از خطوط لوله و دیگر تأسیسات مرتبط با انرژی دفاع کنند و همچنین مداخله‌ها و یاغی‌گری‌هایی که ریشه در دستیابی به منابع انرژی و انتقال آن دارند، پرداخته شده است.

مقدمه ای بر کنترل صنعتی

نویسنده: محمد حسین موحدی،

▲ ناشر: روابط عمومی شرکت ملی نفت ایران، چاپ اول، ۱۳۸۸

امروزه کنترل خودکار یک قسمت مهم و جدانشدنی از فرآیند می‌باشد به طوری که بهره‌برداری مطلوب از یک واحد صنعتی از نظر اقتصادی و فنی بدون استفاده از سیستم کنترل خودکار میسر نخواهد بود. این کتاب با یاری گرفتن از مطالب تئوریک دروس دانشگاهی و تلفیق آن با آنچه در صنایع مورد استفاده قرار می‌گیرد سعی دارد، ضمن دسته‌بندی معلومات فارغ‌التحصیلان رشته‌های مهندسی برق آمادگی تحلیل حلقه‌های کنترل در واحدهای فرآیندی را به خواننده ارائه می‌دهد. به این منظور مطالب این کتاب در پنج فصل با عناوین زیر ترتیب یافته است:

تاریخچه کنترل

مودهای کنترل

روش‌های کنترل

سیستم‌های کنترل صنعتی مدرن

تئوری APC

هدف رقابت‌پذیری، ثبات و نیز امنیت انرژی بود. کمیسیون اروپا اعلام کرده است، تقاضا برای نفت در اتحادیه اروپا تحت تأثیر تلاش‌ها برای افزایش بهره‌وری انرژی، مستقل کردن تقاضای نفت از رشد اقتصادی و نیز ثبات در واردات انرژی اروپا تا سال ۲۰۳۰ میلادی قرار گرفته است. وی گفت به منظور به حداقل رساندن ریسک بی‌ثباتی بهای نفت همه طرف‌ها باید به طور مشترک برای بهبود شفافیت آمار نفت و گاز و نیز سرمایه‌گذاری در این زمینه همکاری کنند.

دبیرخانه اوپک نیز در این نشست ارزیابی خود از تحولات بازار نفت را ارائه کرد. در پی سپری شدن بحران کنونی اقتصاد جهان همه اقتصادهای بزرگ فرآیند رشد اقتصادی را آغاز کرده‌اند، با این حال سرعت این روند در مناطق مختلف متفاوت است. در ضمن چالش‌هایی واقعی در این زمینه پیش رو است که از جمله آنها، افزایش بیکاری، موقت بودن بسته‌های نجات اقتصادی، افزایش بدهی‌ها و نیز کند بودن احیای مصرف خانوار است. بر اساس این گزارش انتظار می‌رود تقاضای جهانی برای نفت در سال ۲۰۱۰ بهبود یابد. در این نشست اعلام شد که ظرفیت اضافی تولید اوپک در حال حاضر بالای ۶ میلیون بشکه در روز است. شرکت‌کنندگان همچنین بر علاقه‌مندی خود بر ثبات، شفافیت و نیز قابل پیش‌بینی بودن بازار نفت تأکید کردند. در جلسه دوم، تمرکز بیشتر به آینده معطوف شد و شرکت‌کنندگان تحولات اقتصادی جهان و نیز چشم‌انداز انرژی در دراز مدت را بررسی کردند. طرف اروپایی در این جلسه به ارائه گزارشی درباره تحولات اخیر اقتصادی و مالی پرداخت. اوپک نیز دیدگاه‌های خود درباره چشم‌انداز دراز مدت نفت را تبیین و اعلام کرد و رکود اقتصادی به همراه ارائه سیاست‌های جدید انرژی و زیست‌محیطی در بسیاری از کشورهای مصرف‌کننده می‌تواند از جمله عوامل ادامه عدم ثبات و نامشخص بودن بازار در آینده باشد. با این وجود هم اروپا و هم اتحادیه اروپا تأکید کردند سوخت‌های فسیلی همچنان تأمین‌کننده نیازهای جهان به انرژی خواهد بود و نفت نقش اصلی را در این میان بازی خواهد کرد. دو طرف در این دیدار درباره اهمیت شراکت اطلاعات در زمینه سناریوهای عرضه و تقاضا توافق کردند. ابتکار آمارگیری مشترک نفتی از جمله دیگر مسائل مطرح شده در این جلسه بود. تأکید بر تعهد به اصول توسعه پایدار با سه محور توسعه اقتصادی اجتماعی و حفاظت از محیط‌زیست از جمله دیگر مسائل مطرح شده در جلسه دوم بود. در سومین جلسه، که با محور وضعیت فعالیت‌های کنونی و آتی گفت‌وگوی اوپک و اتحادیه اروپا برگزار شد، نمایندگان دو طرف از پیشرفت‌های صورت گرفته در فعالیت‌های مشترک از زمان ششمین نشست که بیست و ششم ژوئن سال ۲۰۰۹، در وین برگزار شد استقبال کردند. در این جلسه گزارشی درباره اثر استفاده از سوخت‌های زیستی در پالایش نفت و نیز ویژگی‌های این سوخت و خلاصه‌ای از نتایج بررسی مرکز مشترک اتحادیه اروپا و اوپک درباره فناوری‌های انرژی ارائه شد. نتایج این بررسی نشان داده است که فناوری‌های انرژی یکی از مهمترین محورهای همکاری دو طرف می‌تواند باشد. دو طرف همچنین در این نشست به بررسی شناسایی منابع بودجه‌ای برای خود پرداختند. مرکز تحقیقات مشترک اوپک و اتحادیه اروپا قرار است نتایج بررسی‌های بیشتر خود در این باره را در نشست آتی وزاری دو طرف که ژوئن سال ۲۰۱۱ میلادی برگزار می‌شود و اقدامات بعدی در این باره را منتشر کند. دو طرف همچنین در کارگاهی پایانی به بررسی فعالیت‌های مشترک خود طی سال آتی پرداختند که از جمله آنها موارد زیر است:

۱- تشکیل نشست بین‌المللی درباره چالش‌های پیش روی عملیات‌های اکتشافی نفت و گاز به ویژه امنیت آن در بروکسل. این نشست قرار است اوایل سال ۲۰۱۱ میلادی برگزار شود.

۲- بررسی پتانسیل‌های پیشرفت‌های فناوری در زمینه حمل و نقل و نیز ارائه یک جدول زمانی برای معرفی آن به مناطق مختلف جهان و نیز اثرات بالقوه آن بر تقاضا برای نفت خام.

۳- تشکیل میزگردی به منظور بررسی عوامل کمبود نیروی کاری در صنایع نفت و گاز و نیز مهیا کردن شرایط لازم برای توسعه دراز مدت منابع انسانی ماهر.

۴- شرکت‌کنندگان در این نشست در پی بررسی پیشرفت‌های کلی گفت‌وگوی اوپک و اتحادیه اروپا درباره فعالیت‌های پیشنهادی در طی سال آتی توافق کردند و از دبیرخانه و نیز کمیسیون انرژی اروپا خواستند در هشتمین نشست مشترک دو طرف در این باره گزارش دهند. هشتمین نشست مشترک وزرای اوپک و اتحادیه اروپا ژوئن ۲۰۱۱ میلادی در وین برگزار می‌شود.